

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

НЕДЈЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

БРОЈ 22.

НА ЦЕТИЊУ, У ПОНЕЂЕЉНИК 9. ЈУНА (21. ЈУНИЈА) 1873.

ГОДИНА III. (V.)

„ГЛАС ЦРНОГОРЦА“ издаје један пут недељно. Стаје за ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКОГ год. н. 8; за год. 3; четврт год. н. 1. 50 и. За СРБИЈУ год. н. 7; по с. н. 2. 50, четврт н. 1. 75. За остале државе год. н. 9; по год. н. 4; четврт год. н. 2. За остале државе се за ред 3 члана. Продаје се сва наруџбама и доноси уредништво на Цетиње.

ЦЕТИЊЕ, 9. Јуна

Најновији гласови из Грчке показују, да је тамо опет наступило стање врло озбиљно. Одavno поремећено стање ове државе све се јаче развијало у своје зло, а с тимјем уопште расло је и незадовољство народа. Оно је, по последњим телеграмима до те мјере већ дошло, да се краљ Ђорђе неосјећа више сигурно на својем пријестолу, или да увиђа немогућност, да државу изведе на чистину и здравину из њенихјех унутрашњих заплета и невоља. Због тога су, кажу, пошла већ три рата бродова руска да прихвати краљицу Олгу и одведу у Копенхаген. Други један телеграм јавља, да се из Одесе још неколико бродова руски спремају за грчке воде, а и Турска да нахјерва својих бродова тамо послати. Кад би се ово последње обистинило, значило би, да оне силе не мисле само на моментану узурпацију у Грчкој или преврат у њој значају, него да су спрејне на догађаје у Грчкој много већег и опаснијег значаја.

Што желимо чврство и здраво стање и стајни напредак у Грчкој, што тежило за тијеснијем односијем с таквом Грчком, и што увиђамо приједност уређења Грчке у нашем заједничком задатку, исто као невољности због данашњег стања, ми морамо искрено жалити ово стање.

Ми се ипак одијек надају, да се ове вјести неће обистинити, или бар да ће се показати као пребрзаче и увеличане. Но за стање ствари у Грчкој карактеристично је и то, што се о тој сваки час проносе озбиљни гласови, које свијет у толико озбиљније предузетра, што је већ познато унутрашње преустројство Грчке. Оно је управо стајни облик њени, а стање реда и тишине изузетак је, који на жалост, само кратко вријеме траје. Многобројне, више личне него начелне странке, стоје постојано у најжешћој противности међу собом због чега је и одношај народа према владоци, постао врло лубав, што је природна пошљедица овога.

Најзаднико у новинарству на мишљење да данашње узбуђење стање у Грчкој потиче из незадовољства грчког народа са својом владајућом кућом, а ово незадовољство, да је изазвала посредно краљица Олга. Грци, каже се, свијезају о великом грчком царству са пријестоницом Цариградом. Но грчки политичари увјерили су се, да Русија води свој рачун у Цариграду. За то су окрзнули Русију и радеје су имати рачуна с Турцима, него с Русијом, кад се они на Босбору утврде. За то су покрини и на краљицу Олгу, која је кнегиња руска, а са Олгом краља Ђорђа.

Приличније је, да је ово мишљење овијех, који страхујући од Русије ради би били застрашити и одвратити од не хришћанске државице и народе на југоистоку. Народу грчком не може се наметнути та вријка, него овијех савјадачко тежње држављанина грчкијем, и ако је могло бити у многбројнијех владаца, које се непрестано мјењашу, људи, који нису с Русијом симпатизирали и који су о Цариграду, као пријестоници грчкој свијезали.

Узрок данашњег стања Грчке морао би се тражити много година назад у самој зачетку самосталног државног живота њених и у закључ-

развијању његовом, у времену кад су се у Грчкој усрптали утицај Италијанци, Французи и Русије и у новим уставном животу њеним. Велике и опасне игре уставности развијале се у Грчкој и то све на име народа, али без знања и свјеснога судјеловања његовог. И сада резољуција која је крунисана именом Отона, г. 1862, била је више глас славе и властоудба Булгарисова него његова народнога. Народ грчки одап трговињу и раду није није никаквијех различитијех политичкијех тежњи, које би га цијепале, до једне једине за слободом и јединством грчкијех земаља, која га је казда ђложа и једнодушна представљала. Тек продужаване борбе појединијех личности, за које народ није марно, и распостриване идеје, које он није уз своју познавао, почело су удаљити народ у тај вртаог, што је управо долазеклашита данашњијем многојем странкама у Грчкој, које су као што напријед рекосмо, више личне него ли начелне. А тежњеге странке и велика међусобна противност њихова првају су извор последњих, нарочито последње појаве у Грчкој.

За четрдесет прошлијех година промјенило се педесет пута министарство у Грчкој. Највише да је једно министарство три четири године постојало, а бивало је да се и шест пута мјењала влада у једној години. У таквијем околностима није могло бити стајна ни успјешна рада за земљу. Против сваке нове владе, извала она најбоље начје, е, којевале су све странке против ње, сам они са својим присталицама, који су били на влади и који су ради да добу на владу. Тако су једна друге неврствено обарали. Иа како је нова влада предходну, тако је и нова скупштина предходну скупштину сватрали ненародно, а њене законе незаконити. Очејидно је, колику моћ и важност, у таквијем околностима, могу имати, и колико је шкољавно то морало дјелствовати на народ.

Прије неколико недеља свијетовани су краљу Ђорђу да укључењем устава стаци на пут тој унутрашњој борби, која сврчана сваки рад владе и народ у сваком погледу уништајује. Краљ је учинио мудрије, него су га савјетници наговарали. Устав на који се закљео, није хтјео такнути. Мјесто тога одустео је Булгарисово министарство, које је толику силу противника стекло, и које је сву своју силу употребљавало, да их свлада. Од г. 1855 ово је десети пут био Булгарис на челу владе грчке. Само прва влада грјала му је око двије године; свака друга по неколико мјесеца. У Октобру г. 1862 оборно је краља Отона и постао је регент са још двојицом Руџосом и Камарисом. И ову двојицу живо је удаљити послао неколико недеља и остао је сам диктатором, али је у дрзо и сам плао умало неизазвавши нову револуцију, јер се насилно против воље народа одржавао у власти. Оно је исто и сада чинио Булгарис и ето видљиво исте пошљедице: узурпација народа и озлојеђеност странака и пад његов.

Сад је краљ предхо владу Трквијансу. При-

врело величанства. Коју га као „непријетела краљева и републикица“. То дозодло послијетлује стање у Грчкој, кад је краљ Ђорђе приућен био међу појверити владу. Врло је могућно, да је већ сама његова личност изазвала бојазни, да се у Грчкој може преврат догодити. Ако се срећом и одклони то, досадања борба неће престати, него ће се још појачати, јер, по обичају, против њега ће бити све странке, а на свој прилици, и његова сопствена, јер ће Трквијанс прије морати одступити, него ће њени очејиднија моћи задовољати.

Данашње стање у Грчкој не може већ дуго трајати; оно је на обртној тачки. Неуспјешајући се у пагањања како ће се развити и ријешити, очејидно је то са братским савитресованим и жељом, да буде на утврђење мира, реда и среће народа грчкога.

„СРБИЈА И ЦРНА ГОРА“

(Продужање).

Одласк Карађорђа из Србије узби народ као стрјела. Одушевљење и храброст буде завјењено очајање и бјегство пред силам турском, која је све претварала у прах и попело, кудајем је погла чешала. Очајање народа тај је више било што није знао зашто пријеје Карађорђе у Земун. Свијезе се врате натраг, наводе на народ силне нахете. Што је претекло било од огња и меча, они су отицали од народа, и то једно због освете над бунтовницима, друго да нахере све оно што на народ није давао за пуних дванајест година. Није тешио замислити како је морало бити расположење народа противу стриховитих насилника. Људи који су поразу Србије доживјели били, упитани су како је било стање прије устанка; како пак за вријеме дуге борбе послале је устанка, и каква је био за њих одмор и одлашци на и у најжешћој борби послале устанка него прије њега. У друге стране опет кањали је жеђ за осветом књика у срцима његадњих насилника, којима је отаџ била власт и вјерме, и који су у проговасту нашла склоњшита. Јако је дјаво било сватити како је стање у Србији при свјетлау тако дла артинна елејента. У тој узмућености и ужасу од страдања баш је и почињала кљнда новог устанка као природна пошљедица првог устанка под Карађорђем.

За развиће сваке кљнде треба њеки подстиј; да се распалити жар револуције дозодли је био један вјетраћ да збрише који су је био ушккао. Но томе дакле требао се је наћи човек који ће готови народ позвати на устанак. Горе су биле испуњене вјдука, који нису хтјели смијутити врат под мачем насилничкијех се уостржавили народ на устанак и очејидили су зору нове борбе. И зајаста страдање не трају дуго. Милош Обреновић дјаво оборену заставу српску испод ногу турских и објави народу да је сванула зора даље борбе. Он позове народ у борбу, који му се листом одзва, објави рит Турцима на Цвјети код таквајавог раста. Од Саве и Дунава на до Липа звори се глас устанка и борбе с Турцима. Стање народа и његових утљачака тако је било да су довољне биле неколике битке па да се ријешити питање ослобођења Србије. Међутим и својне околности нише су на руку Милошу да успије у остварењу циља његовог. Напослов зађе изи закљесе свијетске позорице; његова сила напљва слушала се је у своје старо корито, а Русија брже постава први пут као њека сил, која је имала глас рјешавања у Јерусалиму. Ми да

није Русија bila godila, odustajanje prokla ustanu Karađorđa i pravo ostajanje nove države na slovenskom jugu; ovaj je stavila bila nekako tačnu u uslovnim bukarškom miru koje su se tičali autonomija prema Srbiji. Knez Miloš okorotio se tim odgovorom međunarodno-pravnim; savršena obrba s Turcima, stajano je u pregovore s porotom i o ispunjavanju bukarškog ugovora. Naravno kako se to najviše tičalo Rusije to je ona i nastojavala da Srbiji vorta prizna autonomiju po glasu bukarškog traktata.

Kako rat nije dugo trajao to se Miloš odlučio bio da uređi državu, da proglaši sebe posljednjim knezom Srbije. U smislu je toke "nakoš" velikih teškoća. Unutarnja organizacija, veliki napor nije mu bilo valja da se u duhu vremena obznanje. On je dobio da od Srbije stvori takvu državu u kojoj bi on vladao kao što vladaju sultanovim pashama u "Turckij", naravno s toga što on nije bio bogata pashina; a teorija sama o državi, ljudi novoga kova bila su mu sasvim besmisla. Na toga se izrodila borba između njega i velikih koji nijesu mogli snositi njegovu samovoljnost. Posljednja pak te borbe bila je progovorstvo Miloša pošto se proglašio za kneza Srbije.

Proglašeno pak Milošom za posljednjeg kneza nije imalo ni porta ni veličanost u ruci. Porta se neprestano zatezala priznat prijesto srpski s vorkom nišljedstva; jer je u tome gledali podnožje općeg Srbije od njene države pa je svagda težila da knez bude izabran kako bi davše integrirala i kako bi sa potvrđivanjem čas jednog čas drugog kneza zadovolila njih nišljedstva u unutarnje poslove Srbije. Druga je teškoća u tome bila što su se velikih sazi uzeću sebe borili koji će biti knez Srbije. Mnogi nijesu štedeli priznati Miloša za kneza dok je Karađorđe živa, jer ga nijesu drugi svatrali po vojsci u drugo vojnovo Karađorđeva. Borba o nišljednom nišljedstvu trajala je u svoj snazi do smrti Karađorđa. Nekoliko vremena poslije njegove smrti vladala Miloš ostale velikih se i priglasila ga narod za kneza. Lani je vladala potarda portina pa da taj izbor bude legalni. Porta se dugo zadržavala priznati ga za nišljednog kneza, ali većinom ruskih uvidi nešto njegov novac učinili, te ga i porta prizna za kneza Srbije. Tada je dugo izvještavao dinstatnost Srbije de jure.

ДОГАЂАЈИ У СВИЈЕТУ.

Давишња пошта потврђује нашу сумњу, да су неосновани гласови о одласку руских бродова у Грчку по краљуцу Олгу, по потврђују и то, да је стање тамошње доста врло опасно. Узривност је велика и међусобна агорченост странака толика, да је теško погодити, како ће се ова криза решити. Нова скупштина народна свестало се у Августу, и тада се вадју одлучној промјени. О владу Ђорђу говори се, да дошло не висила ваљко остављати пријесто на Грчку.

Кнез Милош вратио се са свога путовања по њекије околности, Србије у Београд. Као што је у унутрашњости свагда, так је и у Београду одушевљено дочека од народа. Под Турци Севернији издржави га је рузунска депутација кнеза Карла.

Устројство српскога црквено-народнога вена греска царем је потврђено. У адреси, којом се сабор цару на томе захвалио изјављено је жаљење, што су нека мјеста у штатуу, саборни израђивци, превачена, и вадљено да ће се и оно одобрити. У сједници од 26. пр. м. изабрани је стални саборски одбор, у којем су ошлоци: Брановачки, Ал. Николић, Суботаћ, Јов. Живковић, Касинковић, владика Стојковић, протојереј Бранковић и поп Јовановић. Милетић и око је вољно сабор, да га не бира, био је скоро једногласно изабран, на се захвалио на избору и онда је вјесто њга изабран Касинковић. Чини се је свјеста тек да он не буде изабран, по он није пред тог силом успио; него једно за то, да по буду он новод сукобу и теškoћама сабору, које би се на рачун његов радо сабору товарило.

Хрватски сабор вадључно је своје сједнице и трогодишњи мјери рат свој. Само у последњим сједницама било је бурнијих појави и то ушле једног зак. Предлога др. Миланија и дружино о приједињену Крајино и Далмације. Вечна саборна осуђује понавља а рад Милош.

Милошом. Међутим, пред сабором, на изјавили прихватила. Е. о. и савјетнички одборци, загребачки владари је Милошом са још неким друштвом „Колов“ савјетова, гаја се вјелало и говорило.

У Угарској већ су вадључно изабрани покрети. За сад су још повољни изјави да министарство Тислино, но како ће напошљедку бити још се не зна. Без сумње биће жестоке борбе и незадовољство са давашњом фузијом већ се показује и то од стране ујеренијех, што је у толико значајније. Како ће се неваљарске народности вадити, зна се. Сви их је Тиса, својом дрскошћу, уздуто, шта да чине.

Рузунски министар спољних послова, Борешку, одговорно је прошлога мјесеца доста отворено умоти управљеној на изјавилијску владу, на турски очинство од Ал. Аправа, које крај пријети Рузунци и жељеској конвенцији неби било лизиково вадљивости, пошто је већ Турски уз њу пристаја за цијело своје вадљивосте. Рузунски министар каже, да се Турски јако вара, вадљено, да је вадљива савјетати за Рузунцију обзвене уговоре, сваки овако склопљени силе да не би за Рузунцију лизиково вадљивости. Рузунци да ће и у будуће склапати уговоре и конвенције с другим државима и на вору да се нешто код тога ни највише обавриве.

Највише обавриве се Рузунција на поговоре турске владу при склапању уговора, који се тичу рузунске војске, јер она је од турске војске посево одјелена, има своју заставу, и посебно своје врховно заповједништво, па ће у будуће самостално учествовати било у којем гуд рату. — Борешку воли Швајцарску, нека сдржај оне ноте приноси остали вадљивости, које су јавичне садање стање подунијеских кнежевина. Он да је радно посево законито, па није ни највише ујередио Швајцарску, ва је 9. Децембра 1874 очинство, да Рузунција пристапа жељеској конвенцији.

Берлински „Прог. Кор.“ пише, да ће цар Велики крајем Јуна поћи на неколико дана у Кобленц, за тим у Висбаден и Хајбург, а за тим у другој вадљиво мјесеца Јула, преко Регенсбурга по свој вадљиво у Ниша, а онда преко Солнограда у Гостин и ту остати до краја Јула. По том судећи, цар је са свима здрав, па ишће не вде у Италију.

Краљевски декретом распуштена је баварска заставничка кућа, и уједно су одржени нови избори на 15. Јула. Но већ сад држе за извјесно, да ће патриотична странка, која жели Баварску сачувати што већу самосталност, добити већину од двије трећине.

Чланови жеђународне конференције брзо јавили ика у Петрограду започели су 2. о. о своју радњу. У првој сједници занимали су се делегати питањем о форми, у којој би се вадљива саставила конвенција и престати пословници, који се уређују прапа делегата на конвенцији и установљују начело, око којих ће се радња конвенције вретати. При концу сједнице вменовано је председник, руска тајна савјетник пл. Лидере, да одбора, који владу вадљиво, да расправне закршена питања, прије него ће се о њима дофинитивно у збору вадљивати.

У њекије крајевима Италије, а особито у Сицилији страховито се распрострло ошадљиво разбојништво. Читаво друштво вадљиво тало су установљена и од њих ишло ни живот ни вадљиво није сигурно. Што је најгоре, и саме вадљивости сако да их негоне, поједине личности од њих и слухеници су вадљиво, а то за то, да себе тек обезбеде. Сада је владу поднијела скупштина народној закон о сигурности, којом ће се вадљива средства уногребити, да се прекину ова ужасна значинств. Врло се жестока препарка води о тој закону, јер њеки посланици говоре, да је то за Сицилију срамно и да се тијех пробуђује вржа против ње. Председник министарства одговорно је, да владу понутије вадљиве заслуге Сицилије за уједињене Италије, али да је онкијак закон неопходно вадљива, а у осталој да се он не тиче само Сицилије.

А О П И С И.

ТРСТ, 31. Маја — (Српски црквено-школски сабор. — Гласови из Грчке. — Појави у српској сабору. — Иселена у Америку. — Различито).

Народни сабор у Корнвалду због које су

ишће бечки и пештински вадљиво, у вригу ударило, што ће Милош вадљиво вадљиво одржати, и при упрани на, тамошња вадљивост саборског устројства, већину вадљиво, у братској вадљиво и разборно свој пасио врши, Прије свата благодарно је вадљиво за вадљиво саборског устројства с изразом сажалења да су у вадљиво неке оштре које уржине. У стојни одбор изабрани су људи који ће по савјести и нехуству појверене на стари на задовољство српског народа вршити. Др. Милетић за које га њекије вадљивост, вадљиво вадљиво, да је по захтјевању вадљиво из одбора истушно, у конвенцији је вадљиво да се, да га и вадљиво, вадљиво вадљиво, Милош је у стојни одбор изабран, али је осталу пошито и на његово вадљиво изабран је други. И тада, вадљиво црквено питање, ако и вадљиво на потпуно задовољство народа рјешено, толико времена туварујући ишће је у њекије крају докопирати, и вадљиво да прије или послије приједињено жељеског народа задовољство дограда, само ако народне вође вадљиво и некад туварују.

У Грчкој опет је до кризе дошло. По давашњим берлинским гласовима краљ Ђорђе већ је Атини оставио, а руски приморски флотадобитак је вадљиво у Перез отаповати. И ако, се тај глас с друге стране немотврђује, то је за вјеровати, да се нешто вадљиво у Атини догодити мора, јер се чује, да и англиска као и турска флота у Грчку воде вадљиво.

У хрватској сабору било је ових дана појави, који су вадљиво вадљиво вадљиво која је у сабору вадљиво од нагодбе. Др. Миланија историјски вадљиво је вадљиво и питао: да ли је истина, да бан Мајуровић мора за сваку вадљиво у Пешту иши и владу вадљиво вадљиво и представљао је стање Хрватске послије погодбе врло невољно. Када му је вадљиво појверених у вадљиво одговорно, Милош није био с одговора задовољан и галерија пратила је вадљиво реалноу скупштинцима и председници вадљиво и десно крају галерије извразити дао. Иван Кукуљевић интервјуио је због укнипућа и приједињена војне Крајино и због њених вадљиво дошло је с председником у сукоб, а на галерији било је одлучно вадљиво, тако да се приједињени вадљиво побуђени опет галерију извразити.

На далматинског причорја, особито из Бокс Которске многи се у Америку вадљиво и то пошљивше покрети, јер је и покретно обрвало, које је до сад сиротнио крају ишће њеку т. ј. главну корист доносило.

Кнез Милош довршио је своје путовање по унутрашњости и вратио се у Београд. У Турци Севернију на рузунској граници био је једно дочека, бега је и депутација тамошњих Срба као и одасланици кнеза Карла поздравили.

У Јерусалиму објављено је избор новог патријарха без да је невољко било.

ЦЕТИЊЕ, 9. Јуна. — Кнегиња Зорка вратила се здравно у пропаш ветак из Острога, Народа из Црне Горе и околињех крајева било је под Острогом и ове године крају његово.

Имако да забављено једну врло важну одлуку наше вадљиво. Наш народ уопште неваљко се одлаје вадљиво. Сада у народу вадљиво већина лиједој вадљиво су у рукама радника странијех народа. Тако је било, па је још и даље, и у вадљиво отаповати. Да би се вадљиво у нас ошадљиво и тијех нов избор вадљиво и поједињива и земљи отворно, П. Св. њих кнез вадљиво је и вадљиво је вадљиво да отвори вадљиво вадљиво у школу и то на врло вадљиво наче.

Наша војничка банда има 32 војска, који су од 15 до 20 година. Они су сви син, по њиховој вадљиво, поједињива на различите, земљи вадљиво вадљиво. Осим ограниченијех часова за свирку они ће се одређено вадљиво учити своје вадљиво у вадљиво, које је вадљиво вадљиво и одредила за ту цијелу. Сваки је вадљиво вадљиво државнијех тронком. Сви вадљиво храну, одјело и педесет галерије годишње плате Док су вадљиво радње за државу, кад вадљиво вадљиво, онда за себе и вадљиво од државе помоћ за вадљиво радње своје.

Практичност ове установе, чини пак са очинствима је. Сви вадљиво вадљиво вадљиво вадљиво вадљиво трошка. А овјех не сдзе да се, се нужних долатком, трипак за војничку банду употребљавати и на једну корисну цијелу, него и сава вадљиво вадљиво се суверено вадљиво, који на вадљиво вадљиво вадљиво вадљиво. На овој

важна знаменica za koju godinu prilican broj svojihk zanatlija, a onda se mozeo nadati, da ho ee i ljubav i zanatlija, u nes, sve bolje razvijati.

Nasla zemljedjelska i ova zavratlijska skola donijele najbols plodove Zlatnoj Gori, a naroda ho da hvati i slavi svoga gospodara, koji se svakim nacinom stara, da ga uzavrjedi i usreba.

ПИСМА ИЗ НЕМАЧКЕ.

Визбаден — 1870.

XI.

Опет се зором подизам из Јучерњих кој посве да ходат. Јуче сам ишао топломе југу и кадто сам невашено јужно цицало и пакао; данас идех сјеверу у хладно шумовите предјеле. Како сам из вароши изишао и ступао сам на долину што се зове Перо. То је дугачка и дивна долина окружена шумовитим бреговима. Кроз њу тече бистар поток; нико ни вије увијео казати, да о се зове, ваља с тога што ијесам његова вода; а да онај поток има некое иже, о томе не треба сумњати: Ивицама је уређено земља кажу да и свако највише дијете или своје иже. Поред овога потока свиња дивноросе и један дво звијезде, и болесници долазе, иштуру е поред одказа и највише ле онога цицалога знања, што од покосишине траве пазимо. То је здравно за болесно пред. Тако се у Глазкенбергу кажу да има једне кошаре у којој краве и волови стоје, јер оно нешто испарење чисти плућа. Да је то некига дијечница доводе отуда, што говдари и они што косе звијада неукиру од суше болести. Ко може сумњати о тој истини коју статистици цифрама докажује. По овом правду још је већа истина, да је сваки овај човек учен који носи плачаре; јер нађе ијесте звијада онога што орн и копа да носи плачаре.

Под врлош ове долинне има велика гостионица; она је шумок опкољена и усмљена какива министир. Колико сам рано дошао икак звезти сам много свијета. Један су пали сурутку други козије ијаско; а највише њих сједили су пред гостионцом у шумица, и савно доручковали. Ја сам се овјеза последњијех придружио. Ова је гостионица чувена због доручка по швајцарској начину: чини ми се да сте поред цириншког језера, тако је добра бијела крва, мед и млеко јасно. Већи дио гостију били су Руси. На све стране чујете руски језик и видите дјелу у руским хљиница гдје се играју по трви. Рекли би да сте у каквој москвовској дачи. Визбаден је брани њихови колонија. Многи богати Руси са цицало финансијом вилуку се овико, да одпочину од својих послова. Они су се до скоро сибиривали у туђем свијету. Новине, књиге, професори са своје катедре, грјали су против њих. Ивица су се одиновали у томе. Викали су иривидно у иже просвјете, слободне и цивилизације; а у самој ствари наступали су глупост, безикоње и барбарство: бранили су Турке; и кад је Себастионал дво плескали су ружина од радости, и бискуп у потрданској цркви предиковао су испред хришћанског олтару: да ни је блажи излам него пра ославље. Ошито књеве просвјетљене Јерропе сједовало је тој вјци. Свијета се чинило да је у пазиду Русије њихов напредак. Ни на што друго нијесу наслази осим на свој интерес. Помисли да једна тако велика словенска државна постоја, није им дивела сивати. Та помисли још их кучи, али они сада куте. Њихово срце није постало болје и правичије према Русији, али се узјерили да са вичок и грдиом не могу је оборити. Она напредује. Носи цивилизацију у далеке крајеве Азије. У Перзији, Кини и Јапанду уче њихов језик. Потребан им је. Ваљери који је све оне младе државце у средњој Азији прошао, чу да се колико је свијета тако далеко од руских граница нашао, да руски разумију и говоре. То је по свијем свијем крајевима језик тр ошине и цивилизације. Неће много година проћи а руска жељезница ићи ће од Волго до Азура и од Урала до пјубијских брегова. Русија је велика и богата. Сваки Рус е поносом погледа своје отачество. Свиш осјећа величану његову. Русија је свијет за себе; њени су језера као мора; њени брегови свијету облацка ходати; њене ријеке невају уша ни извора; њени градови који су преко хиљаду година стари, зову се нова градова. До подне грји сунце само Русији а од подне остало свијету. Русија је тако велика, да

кад би се одијепила од ове земље могла би као нова планета поред ијесца на небу плавити. После сто година најста милијона душа говораће руским језиком. Једини ијглешки језик што има такву будућност; али та његова будућност лежи иза и Јерропе, далеко преко мора. Сви други народи остаће готово на једној истој мјесту, не могу се множити; сви су притјесњени. Ограничени на Јерропу бде напредних населбине у Азији и Америци, почеће скоро денути као дрво које нема куда да шири своје гране.

Ивицака је земља врло пазлоњена. Иза мјеста одакле е једног тороња можете десет до двадесет вароши видати; а на дошој Рајни у суперској долини видате с једног бречића читав предјео покривен савијем варошима, и тешко може различити гдје се једна варош од друге разлива. Нума два сата иде туде гоздених пут намећу савијех кућа и фабрика. Тако је готово око пловних равница Нидерландена и Рајна сена. Ивица се највише насељавују у Америку. Залуд им долаће новине препоручују Ердељ и уопште исток, гдје би не само своју народност задржали него још и друге њемци; они већа љубе потпуну личну слободу коју пазале у Америци. Ивицаки родољубива ударе сузе на очи, кад о томе говоре, колико се милијона Ивицаца одселило у Америку, и данас њихови потоци не знаду ни једне ријечи њемчки него само ијглешки. За то њемчки дипломати нестрљиво осврћу се да набу земље, гдје би њихови насељеници остали сигурни са својом народношћу. Њихови очи упрте су на исток и југ; има их који покишају на Сирију и Египат. Са сарнетком овога ијезика сјеверна Америка биће пуна, и неће моћи исељеницима давати оне користи на које су се навикли, и онда та струја исељена упутиће се Дунајом.

Прорачунао је, кад би се сваке године најста хиљада из Немачке иселило, поља двадесет година опет би их читав један милијон више било него што их данас има. Ако узакмо ивицаки језик као море, то му онда видико од Италије и Француске високе и тврде обале, ни једна киља не може преко њих да иређе. На истоку и југу са свије је другичије: тамо неваљали на високе обале; раз језа се кроз ракиње као Нил. Свака парна лађа нос га на својим крилима; сваки лист њиховијех књига и новина што из Дунаја пође јесте рачгала што свијетли њемачком језику; свака ирвачка за њецу, свиња ирчица у којој је њихов еснат завијен, привикваће источне народе на њемачки језик и на њемачке обичаје; сваки вандровац који зна брану свијати или једне чизме окривати, иде као алостој њахов до Босфора и Сулаза.

Као што су Ивица крошници према Ијглешма и Францускима; тако су дрски према Славенима и свијега источних народина. Француси кад хваши свој народ он бира само лијепе ријечи, ки свиш остали народи, осим Ијглеза, мораћо вјеровати јер се говори о великом наоду, докази његове славе, то је свика слава: "Француска је сунце на небу, ко га не види свијет је!" и други народи, опет осим Ијглеза, поклоше се и одговарају: о томе се нико несумња кроје безумна; јест докле сунце на небу. — Ијглез кад вај не хваши свој народ. Он држи да би га узурпедно кад би га хвашило и узносио. Држи да му није потребно доказивати да је сунце заиста свијетло. Нико му до сада није то одрицао. Ијглешка ијезица има слободљивих и патриотских ијесача, за то што се за слободу нико више небори ниш се ко за њу боји, она је осигурана, није је необара. Патријотске ијесче ријетке су; нева се потребе родољубље побућивати, такву патрију, отачество, свак љуби. У народном ијглешком поносу сучељана се ијглешка величтина, ијглешко првенство, слобода, поуздање, мудрост и богатство. Суха је земља у Јерропи ијака само руда и еибрика, ће копају угљен а преду ламку; море — то је њихово царство. Каква народни понос осјећа најмањи морски ијглешки капетан кад са обале атинског океана погледа велику лађу долази и одиши кад помисли да сваки дан за два милијоне дуката израђене робе итовари се на лађе из Ијглешке и у сваз свијет носи; кад помисли на богате и силне своје населбине, и да није на глобусу нева морскога пристаништа гдје се на лађи не вије ијглешка застава; не може се уздржати да својим суровим гласом као што су сурови ваји морски, поносито неговиче: "кљадј Британија над таласима".

Ивица хваши свој народ бојазљиво према својим западним сусједима. За долаз еидне своје

хвале, наводи туђе сисцатеље. Ни један њемачки сисцатељ или државник, неће казку нову ијдсво истаба, а да у исто врјеме ијеронисли: шта ће о томе рећи учени ијглешки и француски људи. "Ах — уздишу често Ивица — ја изнађемо и ијжискико каву машини, или какву другу ствар, или у наукама покренимо какву велику ијаско; а Французи и Ијглези штепају то, прераде, усаврше, дају му своје иже, и послје ишају нама и осталијем народина као свој рођени производ". — Ивица поштују Америцине, иже Французе, боју се Руса, завиде Ијглешкима, разподошници су према Италијанима, љубазни су према Грцима, политични су према Мађарима и Шведима, а дуге се са Словени што не могу да уваде: да за њих нема цивилизације осим њемачке цивилизације, и да је за словенске и све источне народе њемичина и цивилизација једно исто, као што је за пољске и померанске словене хришћанство и њемичина било једно исто. Ивица гледа на исток и невадећи до Техерина ише ни једнога универзитета, ни једне велике фабрика, на једнога озбиљнога корика индустрије, прегледајући такошта она источних народина продају и шта од њих купују, гласно и радосно кажу: ивицака је цивилизација сунце на небу, ко га не види свијет је. — И народи подику очи од својих плугова и одговарају: хиљада година мирнога напретка тесбала је вака док сте дошли до те висине; оставите нама на иру ма ћемо се трудити да вас стигнемо. Провјета што свијетли на све стране, није само вака; она је тековина свију народа, она и припада свијега народина; то је дјело на коме су пет хиљада година радла сва дјеча Адахова. Мижемо просвјету и цивилизацију, али не жељимо да се наш Бог зове Гог, да се наш хлеб зове брот; да се наша крв зове блут, да се наше добро зове гут.

Од свију јерропских народа Ијглези су показали највише својства и способности за населбине. Они се паселе у далеке предјеле Аустралије, Борнеа и Виајетна. Један првак кућу или оре, а други стоји е шумом и чува страву. Кад дивљаци узврате те виску и поједу једнога Ијглеза они други продуже задати куће и у новинама описивају дјелатнује стање колоније. Ивица за таква предузетља већ мало покажују постојанства и јунаштва. Французи сада се ијгђе не исељављују. Они кад се ириване потуку се жећу земљу, па ко остине жиа има доваљно простора. Пријетило се да и у новим населбинина сви народи обично задржавају своје старе обичаје и особине. Ијглези прије свега право иривку Ивица гостионицу, Франц за салу за играње, а Руси као и Ривлаши, зајду тврдину за војника. (Наставиће се).

СЕЉАНИ ОЖЕНИЛИ КАЛУЂЕРА.

(По народном приповједану догдичини се око пазовице осамнајестого вјека у Херцеговини).

Калуђере, да те овикно. — Да је присто, вада сте свалили. — Народ, посланик *).

Старинска и оглашена породица Зотоваћ из Љубомира, требњског кадињака, била је вада одбрани колонијка, која је од колена до колена одишавала одличне понове, калуђере, на кошта што се зна и диво кавдице, кој су свијели у прастарој и нескал оглашеној а данас онуштеном манастиру Тврдошу (један сат далеко од Требња и западу), којему је сва Херцеговина у епархији припадала.

У кнеза Милоша Зотоваћа родите се зовос пет ћенојка без иједне мушке главе. Човек разуман и богобојазљив, хваљине непрестито Бога и мољаше му се дав и поћ, а ијгоде ијдочстике манастирима и црквама на и сиротнијех долаше, с тога ишјерој и узвињем сраја Бога, да ће и њега обеселити кад тад с једнога дјубаји мушког главои. Нијестине обесели га Бог с порођењем два близница сина. Стари му их вајка Јашна обаба, па да би ћемо жинила, држеће се старинског обичаја, прије него их повн, изаће на један дувар пред оборож па ће завикати што јој грао дава: "Чуј, пуче и народе! роди кучица дво звука, свему свијету ни знаје а кучица на здравље". А Милош са обориш врати из нево

* Као како народна пословица из истовне дотајаје постави. А кад у Херцеговини па и по Црној Гори а Боше которе јој вака иштовно породице "Калуђерска", иже сунце да су се и о вако — народно од колена — нескал калуђери манастира.

пушке: дави, па из капе: трам! Глас пушка о-
бесели цијели комшилук и сваки од радости из-
метну по једну пушку, а у саму вору свети же-
ва и ђевојка на бавине и на весеље с милом:
Јајма, с ракијом и са шпанцима, пак ће ђевој-
ка зајевати у коло обичну преску:

Што у двору жубор стоји, што оно веде?
У Станка се сии родио те се веселе:
Мајка му се обрадова, сестре радују,
А бабајко браћу прина, чаше дијева!
Сретна најко и бабајко, живио ви сиа!

Прво крштење мушке главе, прво весеље у
кући од свога срца вањемо Милошу. Кад их је
крстио, сазова мноштво својте и пријатеља на
вир, и наведе имена једноме Димитар а другоме
Јован. Кад су их у цркву послали, објоциу ће-
це окрвине испод деснога уха гаревниом земља-
нога лонца и по челу између обрва, да их небо
ко па крштењу урекао; а да би живели, закле-
ше пола и куца најстрашнијом клетвом, да нико
не кажују ни да је обоје мушко ни како па је
име, него да је једно мушко и да му је име
Живко, а друго да је женско, име јој Јовка. О-
вак су их именом звали за пунолу годину, и
нико изван куће чељад није у комшилuku знао
да је обоје мушко, ни како ни је име.

Таман кад се година навршила, у сивану
зору тренут ће се иза сиа наш кнез Милош, и
као излаз себе пробуди се жену зовући: Дагни
се, да Бог да се кад год наспади бржи у
кнастир Дуке, поздравни ми старога игумена Јани-
њину, нека бржа к мени и нека донесе са собом
молитвену књигу, петрихаљ и причешће. Стари
жу мтер Јешка сједи на постели, пак ће га уш-
тити зачуђена: Шта је, синко Мило, Бог ни с
тобом и виђела божи јутрос? — Није за
причање ни за казанање, најко; првије него сунце
грање а кад дође игуман Јанињине пакан шта при-
повједати. — Ово говорићу, обуче се, умјије и
ужди вандало пред иконом, почне се молити Бо-
гу мезиштину: Хрсте Боже, помилуј мене
грјешника! Господи помилуј — Господи помилуј!
Да васкрсне Бог и да се ристоче шлестинци
мегови; завршујући: Помоли Боже грјешника ра-
бама твојима!

Отиде Милошева жена по игуман, а најко
жу Јешка диже се, стапу на ватру, највеси ручак,
и запреха погачу под сехсијом. Ево и старог
игумана и носи у торбицу нужне црквене ствари,
и завикатиће с врати од куће: Мир и благосо-
венеје дому сему!, и: Хрсте Боже, помилуј и
спаси нас. Амин! Свак од куће чељад скочи
на ноге, потрча на врати и с највећим страхопо-
читањем приступи му к рукама. Пошто повисе ра-
кију и пошто ручаше, поздравни кнез Милош
игумана пред једном појтом на гуњо, да му сан
тумачи. Снаде калу, преклопи главу и рече: Бла-
гослови духовнике! и сарјеша ме од много мо-
жих грјехова. — Игуман над главом учини му
знак крста десном руком, велели му: Бог милос-
тива да те опрости и благослови, духовно чадо
Милоше!

Милош. Прошло воћн (озбиљно и највеће-
на чела приповједи) знало ми се: бијасмо сви
сељани дуги крсте и иконе те их пошасмо пре-
ко поља; ноу учаше некако крушне молитве на
разук, а сва народ викаше — два ја два —
: Госпоне помилуј! Иаући дођосмо лизијом до пред
воју кућу, и ту некако одлучајусмо, док се све
од једном наоблачи и ступиша небо хвала да је
господеру Богу као да би поноћи, па пушта Бог
вешу као из вјешине, те сва народ побјеже и
зба се у коју кућу; половина народа од жалости
и страха археше, а половина боже пресеје вје-
ваху. Док омет — каони ти кад Бог нареди —
српја сунце и кроз једну мезалу (руву) од куће
уприо бијаше сјају зраку на сина и Димит-
рију, а на другог ми Јована падаше крвава ка-
ља; па пошто се народ разметну, доласе над
Димитријом некако дијете под кришкају и бијеле
хвалом као свијет и запању говориће му: Бла-
годат божи на тебе. — У томе се страху ја
пробудим; него ми кажу, вјешне та куће! на што
овај син саути?

Игуман (дуго мисли). Мој Милоше! у на-
рани им још много таквих тајна, које су само
једном Богу познате а људском уму непознате.
Ако је поле сви вјеровати, твој сан значи не-
што крупно, и, колико ноја памет ојећа, двоја-
ко. Ја бих те нешто свијетовао, али ће тешко за
тебе бити, пак се бојим да не нећеш посумати,
и тако и живе и на себе тешки грјех ватова-

рати; а знаш, мој духовни сине, да није јасно
с Богом ратовати.

Милош. Збори слободно, оче! Ја знам да
божа воља из твојих праведних и светих уста
пазда истиче, а сваки срптин који се Бога боји
дужни те је слушаати, ако му се и неће.

Игуман. Кад је тако и ти знади, да твој
сан не значи ништа друго него да једнога од
твојих два близанца сина дарујеш Богу, који је
тебе обдарио су два, а то Димитрију. Кад дјете
порасте пошаљи га у манастир да научи књи-
гу, па да га с вреженом покажућери. Остаје ти
— Богу на авант — други син Јован, и кад
Бог хоће, воли се: у девет (сина) хвали а у
једноме храва; а другога оставићем да те у
вјечној читави спомиње и на оми свијет души
мјесто у царству небосиом највисти. Сада чини
што хоћеш, дије те воде као кадију.

Милош (пријасли). Ваљо, оче! кад ме Бог
обдарио са два сина, ово ти обећах једнога, а
то Димитрију, као што ми ти велеш, па јутрос
нека је божи и твој.

(Саршиће се).

К Њ И Ж Е В Н О С Т.

— Изшла је у Гнограду шеста књига „О-
тачине“ за Јуни. Осим наставака из прошле
гвеске има у кој нових ствари: „Увјетинкога
синаовица“, приповјетка Милорада П Шанчанина:
„Мембране ћелија“ и постају и расту по физич-
ким законима од М. М. Радвановића; „Стри
попа Тахомир“, приповјетка Ђура Јакшића:
„Атмосфера“ јавно предавање Сима Лозанића;
„Нови месија“, два војничка члана од позорни-
ца, књижевни и политички преглед.

— „Хлеб што га једемо, каква је и каква
треба да је“. Јавно предавање др. Патошевића.
У Новом Саду, цијена 40 и.

— У Земљу излази од проштога мјесеца
нов лист „Братство“ један пут недељом, под у-
редништвом Николе Марковића. Цијена ф. 4 на
годину.

— У Пожаревацу, у Србији, почео је изла-
зити нов политички лист „Браничево“. Излази су
само три броја, па је владућу обустављен. Од
многих политичких листова, који су у пошљеде
вријеме били покренути, излази још само „Исток“
и „Валовдан“.

+

— У манастиру Беоцину, у Српјеу, умрло
је 28. пр. м. pjesник српски Милеко Грчић
послије дугог боловања, у највећој младости у
30. години својој. Спровој му је био сјајан у
велико саучешје народа из околних мјеста.
Пјесници и пријатељи мегови: Звај Јован Јован-
овић, Ј. Костић, И. Огњановић и Ј. Станојевић
носили су тјело пјесниково у цркву и до гроба.
„Мозајик“, низ крајних пјесама, посвећенијех
Ј. Костићу, посладеће су његове пјесме штампане
у издустраној „Србдији“. Велика је штета,
што чак прерано уграби српт овога младог пје-
сника нашег.

Р А З Л И Ч Н О С Т И.

(Оп а с и о с т за вино). Мале бубице које
су се недавно појвиле у Америци, па винокој
лози, од неколико година чине чудеса својим о-
пустошењем и по Јевропи. Милјони таквих бу-
бица зикоте се на корјену лозе и својим жаока-
ма тако снајоу сок из лозе, да тј корјен још
прве године почне боловати и ишће му у већ
равно одпадне, а треће године са свијет се осу-
ши. Од једно бубице за шест летних мјесеца
може 25 милјона да се умноже, кад су врући
дани оне одијоу крвај, подијоу се од земље у
ваздух и тако их вјетар разноси у далеке вино-
граде. Они слазе у земљу до најдубље жле до-
вине. Шта је год до сада кушано да се томе
зду на пут стане није се успјело, у Француској
за овијех десет година три милјона јутара ви-
нограда осушило се и готово са свијет пропадо,
а то је трећи дио свијех француских винограда,
а шест пута толико колико ширела њемачки лма
винограда. У Португалији, Корзици, Мадери и
Швајцарској, с великом штетом шири се ова за-

раза, у Њемачкој исто тако. Код Беча прошле су
године, 50 хиљада винових чокоата на којима су се
те бубице нашле, ископади и спазади. Ако се
ово чудо и даље буде овако брзо распрострањено,
за сто година неће ни једно капаље вина бити на
овом свијету. Француска влада одредила је 300
хиљада франкава ономе који пронађе срство
противу ове болести винове лозе.

О Г Л А С И.

Част ми је јевити поштованијем читаоцима
„Гласа Пригораца“, да се код мене могу добити
све српске књиге и славе што се налазе у
списак књига књижаре браће Јовановића.

Особито препоручујем прекарне слике, које
се мало налазе у наше српске куће; а то: До-
ситијин Обрадовања, Све Тезевије, Арсенија
Стојковића, Звај Јована Јовановића, цара Лазар-
а, Јована Суботића и Светозара Милетића, ко-
је слике могу се код мене добити по истој ци-
јени као год у реченој књижари.

Котор, 27. Маја 1875.

Спиро Петровић,
трговац.

СВИЈЕМА БОЛЕСНИЦИМА СНАГА И ЗДРАВЉЕ БЕЗ МЕДИЦИНЕ И ТРОШКОВА.

REVALESCIERE DU BARY из ЛОНДОНА.

Има већ 28 година како ни једна болест
није кадра супрот стати делкатној овој храни,
која без медицине и трошкова лечи све боље у
желудцу, живцима, грудима, плућима, устри,
жлездима, слузним жлездама, дисању, бубрезица и
бјелици, као и туберкулозу, сушницу, снапу, ка-
паљ, затвор, пролија, слабост, шучење, водену
болест, грозницу, несвјестичу, конгестиве, зуљање
ушнују, блување баш и за вршиемо труднице, су-
чорност, вршадљење, ревуку, костоболу, бјелуцу.
— Извод из 80.000 цертификата од људи, који
су се помогли, међу којима цертификати од про-
фесора д-ра Вурцера, г. Бенера, редов. професоре
медицине на варбуршком универзитету, медицин-
кајетника др. Ангелстајна, др. Пореланди, др.
Камбела, професора др. Деде, др. Уре, трговце
Кестелстау, јавике, марике Брехановице и мно-
гих других високих особа, свакога ће се без-
малтно послати.

Кратак извод из сеједочаства.

Број 61.210. Марица Брехановица 7 годи-
на патила је од јетре, не имала снаг, дретала на
спина удовима, вршадљење и чењала.

Бр. 79.810. Г-ђа удова Клеовица из Де-
вездорфа, патила је од дванастио главоболе и
блувања.

Бр. 75.877. Флоријан Кеде, ц. кр. чиновник
из Будима, икако је зналоље плућа, несвјестичу
и терет на грудима.

Б. 75.910. Г. Гавра Тешнер, њак више тр-
говачке школе у Бечу, боловао је од груди и
живца.

Б. 65.715. Г-ђаца Момлујева није могла да
једе ни да спава и вршадљење.

Више храни Revalesciere него месо и код
одраслих и ћеце уштеди 50 пута више на цијени
него ја у другим материјалима и јелима.

У плекхион кутијама: по фунта 1 ф. 50 и.,
1 фунат 2 ф. 50 и., 2 фунта 4 ф. 50 и., 5 фу-
ната 10 ф., 12 фуната 20 ф., 24 фунта 36 ф. —
Ишкоти од revalesciere у кутија по 2 ф. 50 и.
и 4 ф. 50 и. — Чоколати од revalesciere у праш-
ку и таблицама за 12 шоља 1 ф. 50 и., за 24
шоље 2 ф. 50 и., за 48 шоља 4 ф. 50 и., у
прашку за 120 шоља 10 ф., за 288 шоља 20 ф.,
за 576 шоља 36 ф. — Добити се може код Barry
du Barry & Comp. у Бечу Wallfischgasse п.г. 8.,
у Пету код Joseph v. Török; као и по свима
вршима код добрих апотекара и дућаника; а
бешка кућа славе уз поштанску упутицу на сво
стране. Још га продаје у Тригу: Serravallo; у
Задру: Androvic; Ријеви: Prodam.

(52—2)